

Hungarológiai Értesítő

**A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság folyóirata
1985. VII. évfolyam 3—4. szám**

Felelős szerkesztő: Jankovics József

Hungarológiai Értesítő
A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság folyóirata
1985. VII. évfolyam 3–4. szám

Szerkesztőbizottság

Ilia Mihály
Kósa László
Szépe György

Felelős szerkesztő: Jankovics József

A szerkesztésben részt vesznek:

Csapody Miklós
Molnár Ildikó
Nyerges Judit

Szerkesztőség: Budapest, Országház u. 30. I. em. 41. 1014

Telefon: 759-011, 126-os mellék

Postacím: Budapest, Pf. 34. 1250

Az ismertetésre szánt kiadványokat szerkesztőségünk címén
Jankovics József nevére kérjük megküldeni.

Tartalom

Könyvismertetések	7
Magyar irodalomtörténet, 1983	209
Magyar zenetörténet, 1983	217
Magyar néprajz, 1983	
A hungarológia hírei	
A Társaság szervezeti élete	
II. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus	277
A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság közgyűlése	298
Tudományos ülések, konferenciák	
Tóth Árpád születésének centenáriumán rendezett tudományos ülészak	306
„Török világ Magyarországon”. Tudományos ülészak a hódoltság művelődéstörténetéről	309
„Venezia, Italia e Ungheria tra decadentismo e avanguardia”. VI. olasz–magyar kapcsolattörténeti konferencia	310
Néprajzi szeminárium az Alsó-Garam mente kutatásáról	311
Magyar–szlovák néprajzi konferencia	312
Tudományos tanácskozás Pável Ágoston életművéről és a szlovén–magyar irodalmi kapcsolatokról	314
A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság vezetőségének és tagjainak névsora és címe	317
Névmutató	373

fogytak el az előző félévszázad során is. A kalendáriumok nyilvánvalóan sok tanulsággal szolgálnak a történeti szociológia számára, a Magyar Hírmondó e kötete azonban más cél szolgálatában készült. Nem a befogadók, hanem a szerzők szempontjából tárta fel ezt a roppant anyagot, azaz: a bennük fellelhető és irodalmilag értékesnek tekinthető szövegekből nyújt ízelítőt. A kalendáriumok „műfajai” egy részének (pl. a Jóslásoknak és házi reguláknak) persze inkább csak mi tulajdonítottunk irodalmi jelleget, a másik – s nagyobbik – része azonban mindig is irodalom volt. Ennek az irodalmiságnak a vezető szövege a tréfálkozás, uralkodó műfaja pedig az anekdota – a kötet anyagának túlnyomó részét humoros történetek alkotják, s fontos felhívni a figyelmet itt arra is, hogy a vándormotívumok ízes, nyelvi megformálás szempontjából mindig értékesnek tekinthető feldolgozásai között Szilágyi Ferencnek sikerült néhány eredeti, hazai produkció létét valószínűsíteni.

A kötetet alapos utószó és a szükséges információkat tartalmazó jegyzetapparátus kíséri.

Bíró Ferenc

Emlékezetül hagyott irások. Erdélyi magyar emlékirók.

Válogatta, bevezetővel ellátta: Veress Dániel. Kolozsvár-Napoca, Dacia Könyvkiadó, 1983. 459 l. (Tanulók Könyvtára)

Mindszenti Gábor diáriumával az öreg János királyról – mely teljes terjedelmével szerepel a válogatásban – kezdődik a XVI–XVII. századi erdélyi emlékiratirodalom antológiája, mely nagy példányszámban jelent meg a Tanulók Könyvtára sorozatban. A Keserői Dajka János David Pareusnak írt, Bethlen Gáborról és családjáról szóló beszámolójával, továbbá I. Rákóczi György fiához intézett intelmeivel együtt 26 szerzőtől találunk rövidebb-hosszabb szövegrészt. Erdély akkori történetírói közül csaknem valamennyivel találkozunk; történeti munkájuk egy-egy részét emlékiratnak értelmezte a szövegrészek válogatója. Így szerepel Szamosközy István két szemelvényvel is, vagy Baranyai Decsi János a havaselyi hadjárat leírásával. Időben Nagyváradi Inczédi Pál naplója az utolsó, tehát a XVII. század végéig jutunk el.

Veress Dániel az első előszóként közreadott *Egy önkifejezési forma változásai és változatai* című dolgozatában ez emlékirodalom műfaji jellemzőit vizsgálja történeti és irodalomtörténeti szempontból, mintegy előre igazolva válogatását. A kérdésről a szerző bizonyára többet lenne mondandó, a széles olvasóközönség számára készült kötetben azonban nem volt szerencsés olyan fejtegetésekbe bocsátkoznia, melynek jószerével csupán alapelemei születtek meg. A második előszó egy kortörténeti háttérrel kíván nyújtani az olvasónak arról a 150 évről, amikor Erdély a Török Birodalomhoz tartozott. E történeti tablóban azok az elemek hangsúlyosak, melyek a két román vajdaság és Erdély kapcsolatait mutatják be, történetiszemléletileg azonosulva olyan, vitára sem érdemes elméletekkel, melyekben a két vajdaság a kezdeményező, s Erdély fejlődései ehhez csatlakozhatnak, s melyekben Bethlen Gábor sem több, mint Mihály vajda elképzelt uniós-gondolatának továbbvivője.

Magyarországon a kötet a két előszó nélkül került terjesztésre.

Monok István